

ZA.

Odpis.

26/2/20

MISJA RZECZYPOSPOLITEJ

POLSKIEJ

na Łotwie

Ryga d. 10 lutego 1920.

Do

Pana Ministra

Spraw Zagranicznych

Warszawa.

Ekspedycja polityczna
Nr. 114. W sprawie sto-
sunków estońskich.

Od daty podpisania rozejmu z bolszewikami 31-go
grudnia z.r. daje się zauważyć zupełnie wyraźnie pew-
nego rodzaju napięcie w stosunku Estonji do Polski, co
zdaniem mojem przypisać należy 1/ oburzeniu, jakie w
szerokich kołach estońskich wywołało okazanie przez
nas pomocy Łotwie, którą Estonja uważa za swego nieś-
miertelnego wroga, w jej ofensywie przeciwko bolsze-
wikom, i 2/ wrogiemu dla nas wpływowi Krassina, Jof-
fego i Gukowskiego na przedstawicieli Rządu estońskie-
go podczas dłuższego ich obcowania ze sobą w Dorpa-
cie. Jeżeli wziąć pod uwagę żywiołową nienawiść
estończyków do Łotyszy i wrodzone im uczucie zazdroś-
ci względem powodzenia znienawidzonych sąsiadów, łatwo
zrozumieć, że Estonja, która nie mogła doczekać się
pomocy zbrojnej od Ententy przeciwko bolszewikom,
uczula się mocno dotknięta pomocą, jaką udzieliliśmy
Łotwie. To też prasa estońska od pewnego czasu sta-
ra się przy każdej sposobności przypiąć do nas ety-
kietę czarnej reakcyjności, jak na przykład w sprawie
wniesionego do Sejmu projektu o karze śmierci za nad-
użycia urzędników. Z szeregu rozmów z Birkiem, Pii-
pem i Hellatem wyniosłem wrażenie, że są oni, mówiąc
wulgarnie, napompowani przeciwko nam przez bolszewi-
ków, i że polityka ich pójdzie po linii szkodenia
Polsce, o ile to tylko okaże się dla nich możliwem.

PUŁTUSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PUŁTUSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

352

Panowie ci w ostatnich czasach dali mi niejednokrotnie do zrozumienia, że Polskę uważają jako państwo imperialistyczne i anti-demokratyczne z wyraźnymi dążeniami "od morza do morza", Dyrektor Departamentu Hellat przeciwstawiał prostotę estońską arystokratycznemu usposobieniu Polaków. Starałem się oczywiście sprostować te poglądy, powołując się na naszą tradycję demokratyczną, Konstytucję 3 maja, historię naszych powstań przeciwko Rosji, politykę Towarzystwa Demokratycznego i udział w ruchu wolnościowym Europy w 19 stuleciu. To samo napięcie skonstatowałem i w stosunkach osobistych. Misja Polska dotychczas nie może doczekać się wyznaczenia jej odpowiedniego lokalu i musi mieścić się w 4 małych pokojach, odnajmowanych od niemieckiego Stifitu, a odnalezione przezemnie osobiście wolne mieszkanie, o zarekwirowanie którego prosiłem M.S.Z., zostało oddane jednemu z wyższych urzędników estońskich. Dodać muszę, że w Rewlu jest rzeczywiście powszechny brak mieszkań, co nie przeszkadza, że Misja angielska, która zresztą najwcześniej przyjechała, otrzymała wspaniały pałac barona de Girard, a Francuzi mieszczą się w dużym chociaż dość niewygodnym domu.

W ostatnich dniach zaszedł fakt następujący: Sekretarz Konsulatu naszego w Rewlu, inżynier Pinkus zamieszkuje w 2 małych pokojach, które odnajmuje od właścicielki większego lokalu. Już kilka miesięcy temu władze estońskie próbowały zarekwirować to mieszkanie, ale z powodu wyjaśnienia Pinkusa, że podług obowiązujących praw mieszkaniowych w Rewlu przysługuje mu prawo zajmowania 2 pokoi rekwizycję wstrzymano. W pierwszych dniach bieżącego miesiąca Komisja kwaterekowa miejska zażądała od p. Pinkusa ustąpienia jednego pokoju dla jednego z urzędników intendencji. Interwencja naszego agenta konsularnego, p. Matusewicz, u dyr. departamentu politycznego, p. Hellata i se

sekretarza Misji p. Balińskiego u vice-ministra wojny gen. Larka, nie odniosła żadnego skutku. Dyr. Hellat pismem z dnia 3 b.m. Nr. 956 zawiadomił p. Pinkusa "sekretarza Agencji konsularnej Polskiej", że rekwizycja została zatwierdzona z tego względu, że "les deux chambres sujettes à réquisition sont disposées entièrement à part", co ma prawdopodobnie oznaczać, że są to pokoje nieprzechodnie. 5 b.m. policja weszła do pokoju p. Pinkusa, odczytała mu akt rekwizycji pokoju. Wobec tego p. Pinkus zmuszony był opuścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do Misji.

Dwaj adwokaci rewelscy Beek i Sosaar, zapytani o opinię prawną, co do prawidłowości rekwizycji, uznali ją z punktu widzenia prawnego za niedopuszczalną i uczynioną z pogwałceniem przepisów obowiązujących mieszkaniowych. Niezależnie od strony prawnej, tego rodzaju postępowanie wobec sekretarza konsulatu Polskiego jest dowodem zasadniczego braku kurtuazji międzynarodowej.

Wobec tego wystosowałem do p. Birka pismo następujące :-

"Le 5 Février la police esthonienne à Rével réquisitionna une chambre occupée par le secrétaire de notre consulat malgré les démarches officielles faites par notre agent consulaire auprès du directeur Hellat. Ce manque de courtoisie envers notre représentation, inoui dans les relations internationales, me force de Vous mettre en demeure de faire ordonner dans le délai de trois jour la levée de la dite réquisition. Autrement je serai forcé de rapporter ce fait à mon gouvernement pour que par droit de réciprocité les mêmes mesures puissent être prises envers Votre représentant militaire à Varsovie".

Termin wskazany w powyższem piśmie upływa w dniu 13 b.m. Jednocześnie donoszę, że na ostatnie moje

W przypomnienie, iż życzeniem Rządu Polskiego jest mieć
nareszcie przedstawiciela Estonji w Polsce, skoro jej
przedstawiciel już od 4 miesięcy znajduje się w Esto-
niji, p. Birk, który dotychczas zbywał mnie zapewnie-
niem, że Estonia nie może jeszcze znaleźć tak poważ-
nego, jak tego wymaga to stanowisko, kandydata, dał mi
tym razem do zrozumienia, że rząd estoński ma obecnie
ważniejsze placówki do obsadzenia, jak Warszawa.-

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

Miast. - - - - -

W tym celu p. Birk, obywatel m. skt. rekwi-
zytorii p. Birk, zmuszony był opu-
ścić swoje mieszkanie i przenieść się tymczasowo do

RECEIVED
INSTITUTE
ARCHIVES
NEW YORK

INSTITUTE
ARCHIVES
NEW YORK